

M. Vefa TOROSLU
Serbest Muhasebeci Mali M¼şavir

MUHASEBE TEORİSİ

ADALET YAYINEVİ
Ankara - 2012

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER.....	IX
ŞEKİLLER LİSTESİ	XXV
KISALTMALAR.....	XXVII

Birinci Bölüm GENEL BİLGİLER

1.1. İŞLETME KAVRAMI	1
1.2. MUHASEBE KAVRAMI.....	2
1.2.1. Muhasebenin Tanımı	2
1.2.2. Muhasebenin Fonksiyonları.....	3
1.2.2.1. Kaydetme Fonksiyonu.....	4
1.2.2.2. Sınıflandırma ve Özetleme Fonksiyonu	4
1.2.2.3. Raporlama Fonksiyonu	4
1.2.2.4. Analiz ve Yorumlama Fonksiyonu	6
1.2.3. Muhasebenin Amacı	6
1.2.4. Muhasebenin Faydaları	7
1.3. MUHASEBENİN TARİHÇESİ	8
1.4. MUHASEBEDE BİLGİ KULLANICILARI	13
1.4.1. İç Bilgi Kullanıcıları	14
1.4.1.1. Ortaklar.....	14
1.4.1.2. Yöneticiler	15
1.4.1.3. Çalışanlar.....	16
1.4.2. Dış Bilgi Kullanıcıları	16
1.4.2.1. Devlet.....	16
1.4.2.2. Kredi Kurumları	16
1.4.2.3. Alıcılar	17
1.4.2.4. Satıcılar	17
1.4.2.5. Rakip İşletmeler.....	17
1.4.2.6. Yatırımcılar.....	17
1.4.2.7. Araştırmacılar	18
1.4.2.8. Tüketiciler.....	18
1.4.2.9. Toplum	18

1.5. MUHASEBENİN ÇEŞİTLERİ.....	18
1.5.1. Fonksiyonel Muhasebe Çeşitleri.....	18
1.5.1.1. Genel Muhasebe	18
1.5.1.2. Maliyet Muhasebesi	19
1.5.1.3. Yönetim Muhasebesi.....	19
1.5.1.4. Şirketler Muhasebesi.....	19
1.5.1.5. Enflasyon Muhasebesi.....	20
1.5.2. Sektörel Muhasebe Çeşitleri.....	20
1.5.2.1. Banka Muhasebesi.....	20
1.5.2.2. Sigorta Muhasebesi.....	20
1.5.2.3. İnşaat Muhasebesi	21
1.5.2.4. Konaklama Muhasebesi	22
1.5.2.5. Tarım Muhasebesi	23
1.5.3. Diğer Muhasebe Çeşitleri	23
1.5.3.1. Devlet Muhasebesi	23
1.5.3.2. Çevre Muhasebesi	24
1.5.3.3. Davranışsal Muhasebe.....	24
1.5.3.4. Yaratıcı Muhasebe	25
1.5.3.5. Adli Muhasebe.....	26
1.5.3.6. Sorumluluk Muhasebesi.....	27
1.5.3.7. Muhasebe Sosyolojisi	27
1.6. TEMEL MUHASEBE EŞİTLİĞİ.....	28
1.7. MUHASEBEDE HESAP KAVRAMI	29
1.7.1. Hesabın Tanımı.....	29
1.7.2. Hesabın Çeşitleri.....	31
1.7.2.1. Bilanço Hesapları-Gelir Tablosu Hesapları	31
1.7.2.2. Aktif Hesaplar-Pasif Hesaplar.....	31
1.7.2.3. Gelir Hesapları-Gider Hesapları	31
1.7.2.4. Asıl Hesaplar-Nazım Hesaplar	31
1.7.2.5. Ana Hesaplar-Yardımcı Hesaplar	32
1.7.2.6. Düzenleyici Hesaplar-Geçici Hesaplar	32
1.7.3. Hesaplar ile İlgili Temel Kavramlar	33
1.7.4. Hesapların İşleyişi	35
1.7.4.1. Aktif Hesapların İşleyişi	35
1.7.4.2. Pasif Hesapların İşleyişi	36
1.7.4.3. Gelir Hesaplarının İşleyişi.....	36
1.7.4.4. Gider Hesaplarının İşleyişi	37
1.7.5. Hesap Kayıt Yöntemleri.....	38
1.7.5.1. Tek Tarafli Kayıt Yöntemi	38

İçindekiler **XI**

1.7.5.2. Çift Taraflı Kayıt Yöntemi	38
1.8. YEVMİYE MADDESİ	39
1.8.1. Basit Yevmiye Maddesi	39
1.8.2. Birleşik Yevmiye Maddesi.....	40
1.8.3. Karma Yevmiye Maddesi	40
1.9. YARDIMCI HESAPLAR.....	41
1.10. MİZAN.....	42

İkinci Bölüm

MUHASEBE BİLGİ SİSTEMİ

2.1. GENEL OLARAK BİLGİ SİSTEMİ	45
2.1.1. Sistem Kavramı.....	45
2.1.2. Bilgi Sistemi Kavramı.....	46
2.1.3. Verinin Tanımı	46
2.1.4. Bilginin Tanımı	47
2.1.5. Bilgiyi İşleme ve Yöntemleri	49
2.1.6. Bilginin İletimi	50
2.2. YÖNETİM BİLGİ SİSTEMLERİ.....	51
2.2.1. Genel Olarak Yönetim Bilgi Sistemleri	51
2.2.2. Yönetim Bilgi Sisteminin Kuruluşu.....	51
2.2.3. Yönetim Bilgi Sisteminde Fayda-Maliyet İlişkisi.....	52
2.3. MUHASEBE BİLGİ SİSTEMİ	53
2.3.1. Genel Olarak Muhasebe Bilgi Sistemi.....	53
2.3.2. Muhasebe Bilgi Sisteminin Süreci	56
2.3.3. Muhasebe Bilgi Sisteminin Unsurları	57
2.3.4. Muhasebe Sistemini Etkileyen Faktörler	60
2.3.4.1. İşletmelerin Ortaklık ve Örgütlenme Yapıları.....	61
2.3.4.2. Kültürel Faktörler.....	62
2.3.4.3. Uluslararası Faktörler	62
2.3.4.4. Ekonomik Faktörler	63
2.3.4.5. Devlet.....	63
2.3.4.6. Muhasebe Mesleğinin Örgütlenmesi.....	64

Üçüncü Bölüm

TÜRKİYE'DE MUHASEBE MESLEĞİ

3.1. MUHASEBE MESLEĞİNİN TANIMI.....	65
3.2. MUHASEBE MESLEĞİNİN KÜRESELLEŞMESİ.....	66
3.3. MUHASEBE MESLEĞİNİN SORUMLULUĞU	67
3.4. TÜRKİYE'DE MUHASEBE MESLEĞİNİN GELİŞİMİ.....	69

3.5. TÜRKİYE'DE MUHASEBE MESLEĞİNİN YASALAŞMASI.....	72
3.6. 3568 SAYILI KANUN İLE YAPILAN DÜZENLEMELER	73
3.6.1. Muhasebecilik ve Mali Müşavirlik Mesleğinin Konusu	74
3.6.2. Yeminli Mali Müşavirlik Mesleğinin Konusu.....	74
3.6.3. Meslek Mensubu Olabilmenin Genel Şartları.....	75
3.6.4. Serbest Muhasebeci Mali Müşavir Olabilmenin Özel Şartları.....	75
3.6.5. Staj Süresinden Sayılan Hizmetler	76
3.6.6. Yeminli Mali Müşavir Olabilmenin Özel Şartları.....	77
3.7. MUHASEBE MESLEĞİ İLE İLGİLİ GÜNCEL MEVZUAT	78

Dördüncü Bölüm

MUHASEBEDE KULLANILAN BELGELER

4.1. GENEL OLARAK BELGE KAVRAMI.....	83
4.2. BELGELERİN SINIFLANDIRILMASI	85
4.2.1. Oluşumuna Göre Belgeler	85
4.2.2. İşlevlerine Göre Belgeler.....	85
4.2.3. Düzenlenme Yerine Göre Belgeler	86
4.3. MUHASEBE BELGELERİNİN SAKLANMASI.....	86
4.4. BELGELER İLE İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELER.....	87
4.4.1. Türk Ticaret Kanunu'nda Belgeler	87
4.4.2. Vergi Usul Kanunu'nda Belgeler.....	87
4.5. MUHASEBEDE KULLANILAN BAŞLICA BELGELER	88
4.5.1. Ticarete Kullanılan Belgeler	88
4.5.1.1. Fatura	88
4.5.1.1.1. Faturanın Tanımı.....	88
4.5.1.1.2. Faturada Bulunması Gereken Bilgiler	88
4.5.1.1.3. Fatura Düzenleme Kuralları	89
4.5.1.1.4. Fatura Kullanmak Zorunda Olanlar	89
4.5.1.1.5. Faturanın Basımı	90
4.5.1.1.6. Elektronik Fatura.....	91
4.5.1.2. Sevk İrsaliyesi	91
4.5.1.3. İrsaliyeli Fatura.....	92
4.5.1.4. Gider Pusulası.....	92
4.5.1.5. Perakende Satış Vesikaları	93
4.5.1.5.1. Perakende Satış Fişleri.....	93
4.5.1.5.2. Makineli Kasaların Kayıt Ruloları.....	93
4.5.1.5.3. Giriş ve Yolcu Taşıma Biletleri	94
4.5.1.6. Serbest Meslek Makbuzu	94
4.5.1.7. Müstahsil Makbuzu	95

4.5.1.8. Ücret Bordrosu	95
4.5.1.9. Taşıma İrsaliyesi	96
4.5.1.10. Yolcu Listesi	96
4.5.1.11. Günlük Müşteri Listesi	97
4.5.1.12. Adisyon	97
4.5.1.13. Reçete	98
4.5.1.14. Ambar Tesellüm Fişi	99
4.5.1.15. Döviz Alım ve Satım Belgesi	99
4.5.1.16. Haberleşme Belgesi	100
4.5.1.17. Sigorta Poliçesi	100
4.5.1.18. Hakediş Belgesi	101
4.5.1.19. Kıymetli Maden Alım Belgesi	101
4.5.1.20. Kıymetli Maden Satım Belgesi	101
4.5.1.21. POS Belgesi	102
4.5.1.22. Dernek Gelirleri Alındı Belgesi	102
4.5.1.23. Diğer Belgeler	103
4.5.2. Kambiyo Senetleri (Ticari Senetler)	103
4.5.2.1. Genel Açıklama	103
4.5.2.2. Kambiyo Senetlerinin Tanımı	104
4.5.2.3. Kambiyo Senetlerinin Çeşitleri	104
4.5.2.3.1. Poliçe	105
4.5.2.3.1.1. Poliçenin Tanımı	105
4.5.2.3.1.2. Poliçenin Tarafları	106
4.5.2.3.1.3. Poliçenin Unsurları	107
4.5.2.3.1.4. Açık Poliçe	108
4.5.2.3.1.5. İkametgahlı ve Adresli Poliçeler	109
4.5.2.3.1.6. Poliçede Kabul	109
4.5.2.3.1.7. Poliçede Aval	111
4.5.2.3.1.8. Poliçede Vade	112
4.5.2.3.1.9. Poliçenin Devri	113
4.5.2.3.1.10. Poliçede Ödeme	113
4.5.2.3.2. Bono (Emre Yazılı Senet)	114
4.5.2.3.2.1. Bononun Tanımı	114
4.5.2.3.2.2. Bononun Unsurları	115
4.5.2.3.2.3. Bonoyu Düzenleyenin Sorumluluğu	115
4.5.2.3.2.4. Bonoda Hak Sahibi	116
4.5.2.3.2.5. Bonoya Uygulanacak Poliçe Hükümleri	117
4.5.2.3.3. Çek	117
4.5.2.3.3.1. Çekin Tanımı	118

4.5.2.3.3.2. Çekin Unsurları	118
4.5.2.3.3.3. Çekte Yazılmayacak Kayıtlar	119
4.5.2.3.3.4. Türk Hukukunda Çek Düzenleme Şartları	119
4.5.2.3.3.5. Çekte Hak Sahibi	120
4.5.2.3.3.6. Çekte Vade ve İbraz Süreleri	120
4.5.2.3.3.7. Çekten Cayma	121
4.5.2.3.3.8. Çekte Ödeme Yasağı	121
4.5.3. Menkul Kıymetler	122
4.5.3.1. Hisse Senetleri	122
4.5.3.1.1. Hisse Senedinin Tanımı	122
4.5.3.1.2. Hisse Senedinin Çeşitleri	123
4.5.3.2. Tahviller	124
4.5.3.2.1. Tahvilin Tanımı	124
4.5.3.2.2. Tahvil Çeşitleri	125
4.5.3.3. Kâr Zarar Ortaklığı Belgeleri (KOB)	126
4.5.3.4. Finansman Bonoları	128
4.5.3.5. Varlığa Dayalı Menkul Kıymetler	129
4.5.4. Diğer Belgeler	131
4.5.4.1. Kasa Tahsil Makbuzu	131
4.5.4.2. Kasa Tediye Makbuzu	131
4.5.4.3. Çek Giriş Bordrosu	131
4.5.4.4. Çek Çıkış Bordrosu	132
4.5.4.5. Senet Giriş Bordrosu	132
4.5.4.6. Senet Çıkış Bordrosu	132
4.5.4.7. Borç Dekontu	132
4.5.4.8. Alacak Dekontu	133
4.5.4.9. Hesap Özetleri	133
4.5.4.10. Kira Kontratı	133
4.5.4.11. Banka Dekontu	133
4.5.4.12. Harcırah Belgesi	133

Beşinci Bölüm

MUHASEBEDE KULLANILAN FİŞLER

5.1. GENEL OLARAK MUHASEBE FİŞİ	135
5.2. KASA TAHSİL FİŞİ	137
5.3. KASA TEDİYE FİŞİ	137
5.4. MAHSUP FİŞİ	138

Altıncı Bölüm

MUHASEBEDE KULLANILAN DEFTERLER

6.1. GENEL OLARAK DEFTERLER.....	139
6.2. DEFTERLERİN SINIFLANDIRILMASI.....	139
6.2.1. Tutulmalarındaki Zorunluluk Açısından Defterler	139
6.2.2. Tasdik Zorunluluğu Açısından Defterler	140
6.2.2.1. Tasdiki Zorunlu Defterler	140
6.2.2.2. Tasdiki Zorunlu Olmayan Defterler	141
6.2.2.3. Defterlerin Tasdik Zamanı	141
6.2.3. Tüccarların Sınıfı Açısından Defterler	143
6.3. DEFTER TUTMA DÖNEMİ.....	143
6.3.1. Normal Hesap Dönemi.....	143
6.3.2. Özel Hesap Dönemi	143
6.3.3. Kıst Hesap Dönemi	144
6.4. MUHASEBE DEFTERLERİNDE KAYIT DÜZENİ.....	144
6.4.1. Vergi Usul Kanunu'na Göre Kayıt Düzeni	144
6.4.2. Türk Ticaret Kanunu'na Göre Kayıt Düzeni.....	146
6.5. MUHASEBEDE KULLANILAN BAŞLICA DEFTERLER	147
6.5.1. Esas Defterler	147
6.5.1.1. Yevmiye Defteri.....	147
6.5.1.2. Defter-i Kebir (Büyük Defter)	147
6.5.1.3. Envanter Defteri	148
6.5.1.4. İşletme Hesabı Defteri	148
6.5.1.5. Serbest Meslek Kazanç Defteri	149
6.5.1.6. Çiftçi İşletme Defteri	150
6.5.2. Yardımcı Defterler.....	150
6.5.2.1. İmalat Defteri	150
6.5.2.2. Kombine İmalatta İmalat Defteri.....	151
6.5.2.3. Bitim İşleri Defteri	151
6.5.2.4. Yabancı Nakliyat Kurumlarının Hasılat Defteri	151
6.5.2.5. Ambar Defteri	151
6.5.2.6. Damga Resmi Defteri.....	152
6.5.2.7. Banka ve Sigorta Muameleleri Defteri.....	152
6.5.2.8. Yönetim Kurulu Karar Defteri.....	152
6.5.2.9. Ortaklar Kurulu Karar Defteri.....	153
6.5.2.10. Genel Kurul Toplantı ve Müzakere Defteri	153
6.5.2.11. Ortaklar Pay Defteri.....	153
6.5.2.12. Sabit Kıymet ve Amortisman Defteri	154

6.6. MUHASEBE TEORİSİNDE DEFTER SİSTEMLERİ	154
6.6.1. İtalyan Sistemi.....	155
6.6.2. Alman Sistemi	157
6.6.3. Fransız Sistemi	158
6.6.4. İngiliz Sistemi.....	161
6.6.5. Türk Sistemi	163
6.6.6. Amerikan Sistemi	164

Yedinci Bölüm

MUHASEBEDE İŞLEM SÜRECİ

7.1. AÇILIŞ KAYDI.....	167
7.2. DÖNEM İÇİ İŞLEMLERİN KAYITLARI.....	167
7.2.1. Günlük İşlemler	168
7.2.2. Aylık İşlemler	168
7.2.3. Üç Aylık İşlemler	168
7.3. GENEL GEÇİCİ MİZANIN DÜZENLENMESİ.....	168
7.4. ENVANTER VE ENVANTER KAYITLARI	168
7.5. KESİN MİZANIN DÜZENLENMESİ	169
7.6. MALİ TABLOLARIN HAZIRLANMASI	169
7.7. KAPANIŞ KAYDI.....	169

Sekizinci Bölüm

MUHASEBE STANDARTLARI

8.1. MUHASEBE STANDARDININ TANIMI	171
8.2. MUHASEBE STANDARTLARININ ÖNEMİ	172
8.3. MUHASEBE STANDARTLARININ OLUŞUMU	174
8.3.1. Muhasebe Standartlarının Yasama Yoluyla Oluşturulması.....	174
8.3.2. Muhasebe Standartlarının Özel Sektör Düzenleyici Kuruluşlar Tarafından Oluşturulması	175
8.3.3. Kamu Sektörünün Muhasebe Standartlarını Oluşturma Yetkisini Özerk Bir Kuruluşa Devretmesi	176
8.4. MUHASEBE STANDARTLARININ ULUSLARARASI UYUMLAŞTIRILMASININ FAYDALARI	177
8.5. MUHASEBE STANDARTLARININ ULUSLARARASI UYUMLAŞTIRILMASINDA YAŞANAN SORUNLAR.....	178
8.6. DÜNYADA MUHASEBE STANDARTLARI.....	179
8.6.1. Uluslararası Muhasebe Standartları.....	179
8.6.1.1. Uluslararası Muhasebe Standartları Komitesi (IASC).....	180
8.6.1.2. Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu (IFAC).....	182

8.6.1.3. Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB)	183
8.6.1.4. Uluslararası Finansal Raporlama Standartları Vakfı (IFRS Foundation)	188
8.6.1.5. IFRS Danışma Konseyi (IFRS Advisory Council)	189
8.6.1.6. IFRS Yorumlama Komitesi.....	189
8.6.2. IAS/IFRS'lerin Yaygınlaşması Konusunda Yaşanan Gelişmeler	191
8.6.2.1. AB Muhasebe Yönergeleri	191
8.6.2.2. Uluslararası Menkul Kıymetler Komisyonları Örgütü (IOSCO)	192
8.6.2.3. Basel Komitesi.....	192
8.6.2.4. Avrupa Muhasebeciler Federasyonu (FEE).....	193
8.6.2.5. Akdeniz Ülkeleri Muhasebeciler Federasyonu (FCM).....	194
8.6.3. Muhasebe Standartları Oluşturulması İçin Bazı Ülkelerde Yapılan Çalışmalar.....	194
8.6.3.1. Amerika Birleşik Devletleri.....	195
8.6.3.2. İngiltere.....	198
8.6.3.3. Almanya	200
8.6.3.4. Çin Halk Cumhuriyeti.....	201
8.6.3.5. Rusya Federasyonu.....	202
8.7. TÜRKİYE'DE MUHASEBE STANDARTLARI	202
8.7.1. Türkiye'de Muhasebe Standartlarının Gelişimi	202
8.7.2. İktisadi Devlet Teşekküllerini Yeniden Düzenleme Komisyonu Tarafından Yapılan Çalışmalar	204
8.7.3. Türkiye Bankalar Birliği Tarafından Yapılan Çalışmalar	204
8.7.4. Türk Standartları Enstitüsü Muhasebe Standartları Özel Daimi Komitesi Tarafından Yapılan Çalışmalar	205
8.7.5. Maliye Bakanlığı Koordinatörlüğünde Kurulan Muhasebe Standartları Komisyonu Tarafından Yapılan Çalışmalar.....	205
8.7.6. Türkiye Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu (TMUDESK) Tarafından Yapılan Çalışmalar	206
8.7.7. Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu (TMSK) Tarafından Yapılan Çalışmalar.....	208
8.7.8. Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) Tarafından Yapılan Çalışmalar	210
8.7.9. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu (BDDK) Tarafından Yapılan Çalışmalar	211
8.7.10. Sigorta ve Reasürans Sektörüne Yönelik Çalışmalar	211
8.7.11. Devlet Muhasebe Standartları.....	212
8.7.12. Türkiye'de Muhasebe Standartları ile İlgili Yasal Statü	213
8.7.12.1. 6102 Sayılı (Yeni) Türk Ticaret Kanunu	214
8.7.12.2. Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu	217

8.7.13. Türkiye’de Yayımlanan Muhasebe Standartları.....	218
8.7.13.1. Tam Set Muhasebe Standartları.....	218
8.7.13.2. KOBİ’ler İçin Türkiye Finansal Raporlama Standardı (KOBİ TFRS)	222
8.7.13.2.1. KOBİ UFRS/TFRS’nin Temel Özellikleri	222
8.7.13.2.2. KOBİ UFRS/TFRS’nin Gelişimi.....	223
8.7.13.2.3. KOBİ UFRS/TFRS’de KOBİ Tanımı.....	224
8.7.13.2.4. KOBİ UFRS/TFRS’nin İçeriği	224
8.7.14. TMS/TFRS’lerin Şirket Ölçeklerine Göre Kullanımı	226
8.7.14.1. Tam Set TMS/TFRS’yi Kullanacak Şirketler.....	226
8.7.14.2. KOBİ TFRS’yi Kullanacak Şirketler	227

Dokuzuncu Bölüm

HESAP PLANI

9.1. HESAP PLANININ TANIMI	229
9.2. HESAP PLANI İLE İLGİLİ KAVRAMLAR.....	230
9.2.1. Hesap Çerçevesi.....	230
9.2.2. Genel Hesap Planı	231
9.2.3. Hesap Planı.....	232
9.3. HESAP PLANININ TARİHİ GELİŞİMİ	232
9.4. HESAP PLANININ FONKSİYONLARI	234
9.5. HESAP PLANININ GÖREVLERİ	235
9.6. HESAP PLANININ FAYDALARI.....	236
9.7. HESAP PLANI KODLAMA YÖNTEMLERİ	237
9.7.1. Harfli Kodlama Sistemi.....	237
9.7.2. Numaralı Kodlama Sistemi	239
9.7.3. Harfli ve Numaralı Kodlama Sistemi	240
9.8. DÜNYADA HESAP PLANI ÇALIŞMALARI.....	241
9.8.1. Fransa	241
9.8.2. Almanya.....	247
9.8.3. Eski Doğu Almanya	255
9.8.4. Avusturya.....	258
9.8.5. Amerika Birleşik Devletleri	261
9.9. TÜRKİYE’DE HESAP PLANI ÇALIŞMALARI	263

Onuncu Bölüm

MUHASEBE SİSTEMLERİ

10.1. GENEL AÇIKLAMA.....	267
10.2. AŞIRI BİRCİ MUHASEBE SİSTEMİ	268

İçindekiler	XIX
10.3. ÖLÇÜLÜ BİRCİ MUHASEBE SİSTEMİ.....	269
10.4. AŞIRI İKİCİ MUHASEBE SİSTEMİ.....	270
10.5. ÖLÇÜLÜ İKİCİ MUHASEBE SİSTEMİ	271

Onbirinci Bölüm
TEMEL MALİ TABLOLAR

11.1. BİLANÇO	273
11.1.1. Bilançonun Tanımı	273
11.1.2. Bilanço Türleri.....	274
11.1.2.1. Hesap Tipi Bilanço	274
11.1.2.2. Rapor Tipi Bilanço.....	275
11.1.2.3. Diğer Bilanço Türleri.....	276
11.1.3. Bilanço Teorileri.....	278
11.1.3.1. Statik Bilanço Teorisi.....	278
11.1.3.2. Dinamik Bilanço Teorisi	279
11.1.3.3. Organik Bilanço Teorisi	281
11.2. GELİR TABLOSU	282
11.2.1. Gelir Tablosunun Tanımı.....	282
11.2.2. Gelir Tablosu Türleri.....	282
11.2.2.1. Hesap Tipi Gelir Tablosu	282
11.2.2.2. Rapor Tipi Gelir Tablosu	283

Onikinci Bölüm
TÜRKİYE'DE TEKDÜZEN MUHASEBE SİSTEMİ

12.1. GENEL AÇIKLAMA	285
12.2. DÜZENLEMENİN AMACI	285
12.3. DÜZENLEMENİN NİTELİĞİ	286
12.4. DÜZENLEMENİN KAPSAMI.....	287
12.5. MUHASEBENİN TEMEL KAVRAMLARI	287
12.5.1. Sosyal Sorumluluk Kavramı	288
12.5.2. Kişilik Kavramı	289
12.5.3. İşletmenin Sürekliliği Kavramı	289
12.5.4. Dönemsellik Kavramı	290
12.5.5. Parayla Ölçülme Kavramı	290
12.5.6. Maliyet Esası Kavramı	291
12.5.7. Tarafsızlık ve Belgelendirme Kavramı.....	291
12.5.8. Tutarlılık Kavramı	292
12.5.9. Tam Açıklama Kavramı.....	292
12.5.10. İhtiyatlılık Kavramı	292

12.5.11. Önemlilik Kavramı	293
12.5.12. Özün Önceliği Kavramı	293
12.6. MUHASEBE POLİTİKALARININ AÇIKLANMASI	294
12.7. MALİ TABLOLAR.....	294
12.7.1. Bilanço.....	294
12.7.1.1. Bilanço Tanımı	294
12.7.1.2. Tekdüzen Hesap Planında Bilanço İlkeleri	295
12.7.1.2.1. Varlıklara İlişkin İlkeler.....	295
12.7.1.2.2. Yabancı Kaynaklara İlişkin İlkeler	297
12.7.1.2.3. Özkaynaklara İlişkin İlkeler.....	297
12.7.2. Gelir Tablosu	298
12.7.2.1. Gelir Tablosu Tanımı	298
12.7.2.2. Tekdüzen Hesap Planında Gelir Tablosu İlkeleri	299
12.7.3. Satışların Maliyeti Tablosu	300
12.7.4. Fon Akım Tablosu	300
12.7.5. Nakit Akım Tablosu	301
12.7.6. Kâr Dağıtım Tablosu	301
12.7.7. Özkaynaklar Değişim Tablosu.....	301
12.8. TEKDÜZEN HESAP ÇERÇEVESİ.....	301

Onüçüncü Bölüm

TÜRKİYE FİNANSAL RAPORLAMA STANDARTLARINDA FİNANSAL TABLOLAR

13.1. KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	307
13.2. GENEL KABUL GÖRMÜŞ MUHASEBE İLKELERİ.....	308
13.2.1. Genel Açıklama.....	308
13.2.2. Genel Kabul Görmüş Muhasebe İlkeleri	309
13.2.2.1. İşletmenin Sürekliliği.....	309
13.2.2.2. Muhasebenin Tahakkuk Esası	309
13.2.2.3. Önemlilik ve Birleştirme.....	310
13.2.2.4. Netleştirme (Mahsup Etme).....	310
13.2.2.5. Raporlama Sıklığı	311
13.2.2.6. Karşılaştırmalı Bilgi.....	311
13.2.2.7. Sunuluşun Tutarlılığı.....	313
13.3. FİNANSAL TABLOLARIN NİTELİKSEL ÖZELLİKLERİ	313
13.3.1. Anlaşılabilirlik.....	313
13.3.2. İhtiyaca Uygunluk	314
13.3.3. Güvenilebilirlik	315
13.3.4. Karşılaştırılabilirlik.....	315

13.4. FİNANSAL TABLOLARIN UNSURLARI	316
13.4.1. Varlıklar	316
13.4.2. Borçlar	317
13.4.3. Özkaynaklar	318
13.4.4. Gelirler	318
13.4.5. Giderler	319
13.5. FİNANSAL TABLO UNSURLARININ TAHAKKUKU.....	319
13.5.1. Varlıkların Tahakkuku.....	320
13.5.2. Borçların Tahakkuku.....	320
13.5.3. Gelirlerin Tahakkuku	320
13.5.4. Giderlerin Tahakkuku.....	320
13.6. FİNANSAL TABLO UNSURLARININ ÖLÇÜM ESASLARI	321
13.6.1. Genel Açıklama.....	321
13.6.2. Ölçüm Esasları	322
13.6.2.1. Tarihi Maliyet	322
13.6.2.2. Cari Maliyet.....	322
13.6.2.3. Gerçekleşebilir Değer (Ödeme Değeri).....	323
13.6.2.4. Bugünkü Değer.....	323
13.7. TFRS'DE FİNANSAL TABLOLAR.....	324
13.7.1. Genel Açıklama.....	324
13.7.2. Finansal Tabloların Amacı.....	324
13.7.3. Finansal Tabloların Kapsamı.....	325
13.7.4. Finansal Tablolara İlişkin Genel Kurallar.....	325
13.7.5. Finansal Tabloların Yapı ve İçeriği	326
13.7.6. Finansal Tablolarda Bulunması Gereken Bilgiler	326
13.7.7. Finansal Durum Tablosu (Bilanço).....	327
13.7.7.1. Finansal Durum Tablosunun İçerdiği Bilgiler	327
13.7.7.2. Finansal Durum Tablosunun Sunuluşu	330
13.7.7.3. Finansal Durum Tablosunda Kısa Vade-Uzun Vade Ayrımı.....	330
13.7.7.4. Finansal Durum Tablosunda Dönen Varlıklar	331
13.7.7.5. Finansal Durum Tablosunda Kısa Vadeli Borçlar.....	332
13.7.8. Kapsamlı Gelir Tablosu	332
13.7.8.1. Genel Açıklama	332
13.7.8.2. Kapsamlı Gelir Tablosunda Sunulacak Bilgiler.....	333
13.7.8.3. Giderlerin Sınıflandırılması	333
13.7.8.4. Kapsamlı Gelir Tablosunun Sunuluşu	335
13.7.9. Özkaynaklar Değişim Tablosu.....	338
13.7.10. Nakit Akış Tablosu.....	340
13.7.10.1. Genel Açıklama	340

13.7.10.2. Nakit Akış Standardının Amacı ve Kapsamı.....	340
13.7.10.3. Nakit ve Nakit Benzerleri Kavramı.....	341
13.7.10.4. Nakit Akış Tablosunun Sunumu.....	341
13.7.10.4.1. İşletme Faaliyetleri	341
13.7.10.4.2. Yatırım Faaliyetleri.....	344
13.7.10.4.3. Finansman Faaliyetleri	345
13.7.10.5. Nakit Akışı Yaratmayan İşlemler.....	346
13.7.10.6. Nakit Akış Tablosunun Düzenlenmesinde Özellik Gösteren Durumlar.....	347
13.7.11. Dipnotlar.....	349

Ondördüncü Bölüm

MUHASEBEDE FİNANSAL TABLOLAR ANALİZİ

14.1. FİNANSAL TABLOLAR ANALİZİNİN TANIMI	351
14.2. FİNANSAL ANALİZİN TARİHİ GELİŞİMİ.....	351
14.2.1. ABD’de Finansal Analizin Tarihi Gelişimi.....	352
14.2.2. Türkiye’de Finansal Analizin Tarihi Gelişimi.....	353
14.3. FİNANSAL TABLOLAR ANALİZİNİN KAPSAMI VE AMACI.....	354
14.4. FİNANSAL ANALİZDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN İLKELER	354
14.5. FİNANSAL TABLOLAR ANALİZİNİN ÖN KOŞULLARI	356
14.5.1. Finansal Tablolar Analizinin Dolaylı Ön Koşulları.....	356
14.5.1.1. İşletmenin İçinde Bulunduğu Ekonomik Ortam.....	356
14.5.1.2. İşletmenin İçinde Bulunduğu Sektörel Ortam.....	356
14.5.1.3. İşletmenin Yapısal ve Yönetmel Özellikleri.....	357
14.5.2. Finansal Tablolar Analizinin Dolaysız Ön Koşulları	357
14.5.2.1. Tekdüzen Muhasebe Sistemi	357
14.5.2.2. Standart Oranların Belirlenmesi.....	357
14.6. FİNANSAL TABLOLAR ANALİZİNİN ÇEŞİTLERİ.....	358
14.6.1. Analizin Kapsamına Göre Çeşitleri.....	358
14.6.1.1. Statik Analiz.....	358
14.6.1.2. Dinamik Analiz	358
14.6.2. Analizin Yapacak Uzmanlara Göre Çeşitleri	359
14.6.2.1. Dış Analiz.....	359
14.6.2.2. İç Analiz.....	359
14.6.3. Analizin Yapılma Amacına Göre Çeşitleri	359
14.6.3.1. Yönetim Analizleri	359
14.6.3.2. Kredi Analizleri	359
14.6.3.3. Yatırım Analizleri.....	360
14.7. FİNANSAL TABLOLARIN ANALİZE HAZIRLANMASI.....	360

14.7.1. Bilançonun Finansal Analize Hazırlanması	360
14.7.2. Gelir Tablosunun Finansal Analize Hazırlanması	361
14.7.3. Diğer Finansal Tabloların Finansal Analize Hazırlanması	361
14.8. FİNANSAL TABLOLAR ANALİZİ TEKNİKLERİ.....	362
14.8.1. Karşılaştırmalı Tablolar Analizi (Yatay Analiz)	362
14.8.2. Yüzde Yöntemi ile Analiz (Dikey Analiz)	366
14.8.3. Eğilim Yüzdeleri Yöntemi ile Analiz (Trend Analizi).....	369
14.8.4. Oran Analizi (Rasyo Analizi)	374
14.8.4.1. Finansal Oranların Karşılaştırılmasına İlişkin Yaklaşımlar	375
14.8.4.1.1. Geçmiş Yıllara Ait Oranlar	375
14.8.4.1.2. Sektör Standart Oranları.....	375
14.8.4.1.3. İdeal Standart Oranlar	376
14.8.4.1.4. Bütçe Standart Oranları	376
14.8.4.2. Oran Analizini Etkileyen Faktörler	376
14.8.4.2.1. Ekonomik Faktörler	376
14.8.4.2.2. Analist ile İlgili Faktörler	377
14.8.4.2.3. Oranların ve Hesaplama Yöntemlerinin Tutarlılığı.....	377
14.8.4.2.4. Muhasebe Uygulamaları	377
14.8.4.2.5. Analizin Yorumlanması	378
14.8.4.3. Finansal Tablo Oranlarının Sınıflandırılması	378
14.8.4.3.1. Likidite Oranları	378
14.8.4.3.1.1. Cari Oran.....	379
14.8.4.3.1.2. Likidite Oran (Asit-Test Oranı)	379
14.8.4.3.1.3. Nakit Oranı	380
14.8.4.3.2. Mali Yapı Oranları	381
14.8.4.3.2.1. Finansal Kaldıraç Oranı.....	381
14.8.4.3.2.2. Borçların Özsermayeye Oranı	382
14.8.4.3.2.3. Özsermaye Oranı	383
14.8.4.3.2.4. Kısa Vadeli Yabancı Kaynakların Toplam Kaynaklara Oranı	383
14.8.4.3.2.5. Uzun Vadeli Yabancı Kaynakların Toplam Kaynaklara Oranı	384
14.8.4.3.3. Faaliyet Oranları.....	384
14.8.4.3.3.1. Stok Devir Hızı Oranı	384
14.8.4.3.3.2. Alacak Devir Hızı Oranı.....	386
14.8.4.3.3.3. Alacakların Ortalama Tahsilat Süresi	386
14.8.4.3.3.4. Net İşletme Sermayesi Devir Hızı.....	387
14.8.4.3.3.5. Dönen Varlıklar Devir Hızı Oranı	387
14.8.4.3.3.6. Duran Varlıklar Devir Hızı Oranı.....	388

14.8.4.3.3.7. Aktif Devir Hızı Oranı.....	388
14.8.4.3.3.8. Özsermaye Devir Hızı Oranı.....	388
14.8.4.3.4. Kârlılık Oranları	389
14.8.4.3.4.1. Kâr ile Satışlar Arasındaki İlişkiyi Gösteren Oranlar	389
14.8.4.3.4.2. Özkaynakların Kârlılığı Oranı.....	390
14.8.4.3.4.3. Ekonomik Rantabilite Oranı	391
14.8.4.3.4.4. Faizleri Karşılama Oranı	391
KAYNAKÇA	401